

Nazwa kierunku studiów: Filozofia
 Poziom studiów: studia drugiego stopnia
 Poziom kwalifikacji: 7
 Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Numer załącznika do uchwały Nr 133/2019 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 25 września 2019 r. w sprawie programów studiów dla kierunków prowadzonych w Uniwersytecie Wrocławskim - 63.

l.p.	Nazwa przedmiotu	Treści programowe
1.	antropologia filozoficzna	Przedstawienie procesu kształtowania się relacji wielu gałęzi antropologii, biologii i filozoficznych koncepcji człowieka; relację pomiędzy filozoficznymi, psychologicznymi i antropologicznymi koncepcjami człowieka; filozoficzne dyskusje wokół pojęcia duszy, ducha, cielesności, osoby oraz związek pomiędzy biologicznym uposażeniem człowieka i jego społeczno-kulturowym życiem; wyodrębnianie i wypuklanie perspektywy autonomii myślenia, pojęcia ducha, wyrazu symbolicznego duchowości człowieka w konfrontacji z naturalizmem, biologizmem i psychologizmem wielu współczesnych koncepcji człowieka; refleksję nad krytycznymi ujęciami pojęć humanizmu i antropologizmu i samej antropologii filozoficznej jako takiej; krytyki sytuacji jednostki w społeczeństwie współczesnym („człowiek masowy”, „człowiek jednowymiarowy”, osobowość merkantylna); problemy „kresu człowieka”, postczłowieka.
2.	dzieje religii – Bliski i Daleki Wschód	Zakres programowy zakłada przegląd kilku takich praktyk i kultów religijnych, które w niemal ostentacyjny sposób kontrastują z judeo-chrześcijańską tradycją religijną: kult przodków, lokalnych bóstw oraz Nieba w Chinach, chiński taoizm, hinduizm i buddyzm w Indiach, praktyki kultury religijne w rejonie Morza Śródziemnego, Egipcie i Mezopotamii, etc..
3.	dzieje religii – chrześcijaństwo wschodnie	Moduł „Dzieje religii” ma na celu przedstawienie historyczno-kulturowej odrębności i związków między poszczególnymi religiami w aspekcie ich genezy i rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem roli filozofii w tym zakresie. Przedmiot stanowi wprowadzenie do wiedzy o chrześcijaństwie wschodnim: przede wszystkim – prawosławiu (tradycja wschodniorzymska), ale także rodzinie tzw. chrześcijaństwa przedchalcedońskiego (orientalnego) oraz obrządkach wschodnich katolicyzmu, w ujęciu ich kulturogennego oddziaływania; ujęcie prezentowane będzie w szczególności w kontekście kształtowania się duchowości chrześcijańskiego Wschodu, historii jego dogmatów, elementów sakramentologii, prawa kanonicznego, zasad życia monastycznego, związków z myślą filozoficzną (zwłaszcza w kontekście adaptacji pojęć filozofii starogreckiej w piśmiennictwie patrystycznym), tłem społeczno-politycznym, a również relacji z innymi religiami.

4.	dzieje religii – chrześcijaństwo zachodnie	Treści programowe: W ramach przedmiotu studenci zapoznają się z historyczno-kulturową odrębnością, omówione są związki między poszczególnymi religiami w aspekcie ich genezy i rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem roli filozofii w tym zakresie. Treść przedmiotu skupiona jest na wprowadzeniu do wiedzy o chrześcijaństwie zachodnim: w szczególności w kontekście kształtowania się duchowości chrześcijańskiego Zachodu, jego związku z myślą filozoficzną (głównie scholastyczną) historii dogmatów Kościoła łacińskiego, kształtowaniu się prawa kanonicznego, zasad życia monastycznego, liturgii. W trakcie zajęć uwzględnione zostaną konteksty kultury europejskiej i jej związku z Kościołem łacińskim, relacji myśli politycznej i doktryny Kościoła (z uwzględnieniem nadprzyrodzonego charakteru władzy królewskiej, relacji papieża i cesarstwa), a także podziału wewnątrz Kościoła Zachodniego (od Reformacji do współczesnych tradycjonalistycznych ruchów opartych na hipotezach teologicznych sedeprywacyonizmu i sedewakantyzmu). Zajęcia obejmują także omówienie idei prozelityzmu i podstaw dialogu ekumenicznego. W ramach zajęć wyodrębniono trzy ścieżki specjalizacyjne do wyboru dla studiujących: 1. Estetyka chrześcijańskiego Zachodu. 2. Ortodoksja i herezja. Badania nad rozwojem doktryny Kościoła Zachodniego. 3. Filozofia i teologia w Średniowieczu.
5.	dzieje religii – islam	Wprowadzenie do wiedzy o religii islamu – jego dziejach, głównych elementach doktryny, obrzędach, nurtach, jak również o jego związkach z innymi kulturami i religiami. W szczególności islam będzie tu prezentowany z jednej strony jako jedna z wielkich tradycji monoteistycznych, posiadająca wspólne dziedzictwo z judaizmem i chrześcijaństwem, a z drugiej jako żywa, dynamiczna, ulegająca ciągłym przemianom „całościowa wizja i droga życia” dla ponad jednej czwartej ludności świata. W ramach niniejszego kursu wyodrębnione zostały dwie ścieżki specjalizacyjne: pierwsza dotycząca historii i dorobku cywilizacji muzułmańskiej, druga zajmująca się islamem współczesnym (obserwowanymi w jego obrębie zjawiskami, stojącymi przed nim wyzwaniem i kształtującymi go najnowszymi ideami, pomysłami teoretycznymi, projektami reform itd.).
6.	dzieje religii – judaizm	Uporządkowana wedle kryteriów historycznych i systematycznych prezentacja głównych elementów doktryny judaistycznej. Na podstawie tekstów źródłowych jak i literatury przedmiotu, religia judaistyczna zostanie ukazana, jako jedna z wielkich tradycji monoteistycznych, posiadająca cechy wspólne i odróżniające ją od innych religii. W znacznej mierze na podstawie wybranych tekstów będą także ukazywane związki, zależności i różnice w obrębie samej filozofii żydowskiej, jak i te ujawniające się w dyskursie z kulturą i filozofią grecką i chrześcijańską.
7.	epistemologia religii	ogólne informacje na temat filozoficznej teorii poznania; typy relacji poznawczej; relacja wiara-wiedza; kryteria wartości poznawczej wypowiedzi; rodzaje argumentacji religijnej; rodzaje doświadczeń; fideizm i racjonalizm; teologia naturalna; podstawowe spory z zakresu teorii poznania religijnego

8.	estetyka i sztuka w dialogu kultur	Celem zajęć jest wprowadzenie w problematykę międzykulturowości, trans kulturowości i tożsamości kulturowej w kontekście sztuki i estetyki. Koncepcje sztuki i piękna w estetyce Zachodu stanowią punkt wyjścia dla analizy wybranych problemów cechujących ujęcia innych kultur – chińskiej, japońskiej, afrykańskiej i aborygeńskiej. Szczególne miejsce w programie zajmuje analiza i interpretacja prac Tanizakiego, Barthesa i Shustermana, podejmujących kluczową kwestię dialogu międzykulturowego, nie tylko pluralizmu kultur, ale i istotnego czynnika „przejścia”. W trakcie zajęć studenci powinni nabyć umiejętność analizy porównawczej najważniejszych kategorii estetycznych różnych kultur.
9.	etyka badań naukowych	Na zakres problemowy zajęć składają się następujące zagadnienia: funkcje i charakter badań naukowych we współczesnym świecie oraz ich wpływ na rzeczywistość, status badacza i jego znaczenie, status oraz treść zasad dobrej praktyki badań naukowych, różnorodne rodzaje stosowanych w nauce nadużyć, relacja etyki badań naukowych do prawa autorskiego z uwzględnieniem m.in. problemu autoplagiatu oraz tzw. etyki cytatu, problemy relacji nauki z polityką oraz biznesem, a także problemy związane z udziałem ludzi oraz zwierząt w badaniach naukowych. Niniejsze zagadnienia będą omawiane w oparciu o wybrane lektury współczesnych badaczy przedmiotu, zaś jako ilustracje do diskutowanych treści przedstawione zostaną konkretne historyczne bądź współczesne przykłady.
10.	etyka i religia	Celem zajęć jest zaznajomienie słuchaczy z niektórymi aspektami związków refleksji etycznej i religijnej na przykładach wybranych filozofów europejskich; namysł nad wzajemnym powiązaniem religii i etyki oraz granicą między nimi; wskazanie na konwergencję niektórych pojęć zakresu etyki i religii, takich jak dobro i zło, obowiązek, sumienie, sprawiedliwość, cnota, wolność. Treści programowe: związek etyki i religii na tle sporu Lutera i Erazma wokół kwestii wolnej woli; wiara jako zasada etyki (Luter), Chrystus jako wzór cnót i punkt odniesienia filozofii moralnej Erazm); Immanuel Kant: Bóg jako postulat rozumu praktycznego; religia historycznego objawienia a racjonalna religia moralna; rozum jako probierz dogmatu; etyka drogą do czystej religii rozumu; Soren Kierkegaard: absolutny obowiązek wobec Boga; etyka pierwsza (skończona, metafizyczna) i druga (nieskończona, religijna); autonomia etyki jako tego co ogólne; stadia na drodze życia: etyczne a religijne; paradoks wiary; Henri Bergson: religia i moralność otwarta (dynamiczna) a religia i moralność (statyczna); moralność otwarta (dynamiczna) a moralność zamknięta (statyczna); moralność społecznego obowiązku a moralność wezwania i wolności.
11.	filozofia ekonomii	Zdobycie, uporządkowanie oraz rozpatrzenie praktycznych implikacji wiedzy na temat wzajemnych relacji między filozofią a szeroko rozumianą „rzeczywistością ekonomiczną” czy „życiem gospodarczym” (zarówno od strony zjawisk, wydarzeń i procesów gospodarczych, instytucji i zasad organizacyjnych, jak i ujęć teoretycznych – i w perspektywie historycznej, i systematycznej). Filozoficzne aspekty ekonomii i rynku; ontologiczne i epistemologiczne wymiary badań i refleksji nad gospodarką z perspektywy filozoficznej; relacje między

		społeczeństwem a gospodarką; reafirmacja problematyki ekonomicznej jako niezbywalnego komponentu dziejów i „przedmiotu filozofii”; ilozofia ekonomii (metaekonomii), metodologia nauk o gospodarce (teoria użyteczności, paradygmat teorii wyboru, model człowieka jako homo economicus, ekonomii behawioralna, wartościowanie w teoriach ekonomicznych i „rzeczywistości gospodarczej”, zagadnienie dobrobytu; przedmiot i metoda ekonomii, analiza podstawowych kategorii normatywnych ekonomii (wzrost, rozwój), zagadnienia intersekcjonalności (ekonomia, feminizm, ekologia), globalnych relacji ekonomicznych oraz dystrybucji zasobów.
12.	filozofia historii	Celem przedmiotu jest ukazanie dziejowości świata, jak również obecności tejże dziejowości w naszej percepcji i rozumieniu świata, człowieka i całej duchowej kultury. W szczególności istotna jest tu wykładnia pojęcia historyzmu. Procesy dziejowe prezentowane są w ramach dwóch podstawowych paradygmatów: klasycznego (realistycznego) i zróżnicowanych modeli nieklasycznych od Hegla, Marksa po Heideggera i Fukuyamę. Najważniejsze zagadnienia to: czasowość i dziejowość, kryzys relatywistyczny, historyzm jako jedna z najważniejszych opcji metodologicznych w zarówno w filozofii i naukach humanistycznych, jaki i społecznych i politycznych.
13.	filozofia kultury	Celem kursu jest sprecyzowanie pojęcia „kultury” oraz wyspecyfikowanie filozoficznego jej ujęcia w odróżnieniu od ujęć antropologicznego, socjologicznego, historycznego, kulturoznawczego i in. Na zajęciach będą analizowane główne problemy wiążące się z kulturą oraz wybrane stanowiska, jakie pojawiły się w związku z nimi, kształtowanie się filozofii kultury jako autonomicznej dyscypliny filozoficznej, miejsce i rola kultury w społeczeństwie, kultura w świecie administrowanym”, proces umasowienia kultury, krytyka i obrona kultury masowej, semioza kultury; Kultura-natura – pozorna opozycja?; Kultura i cywilizacja; Człowiek jako istota kulturotwórcza (animal symboli cum); Transkulturowość.
14.	filozofia nauki	Zajęcia mają na celu przedstawienie szerokiej panoramy filozofii nauki. Student zapozna się z zagadnieniem związków między namysłem filozoficznym i nauką. Podczas trwania kursu zostaną omówione w porządku chronologicznym najważniejsze idee filozofii nauki: neopozytywistyczny ideał nauki (M. Schlick, R. Carnap), konwencjonalizm (K. Ajdukiewicz), racjonalizm krytyczny i falsyfikacjonizm (K. R. Popper), program rewolucji naukowych (T. Kuhn), teoria programów badawczych (I. Lakatos), konstruktywizm (L. Fleck, B. Latour)
15.	filozofia polityki	Celem zajęć jest prezentacja podstawowych pojęć i doktryn filozofii polityki, od czasów starożytnych do współczesności. Meta-teoretyczne ustalenia stanowią podstawę do historycznego wykładu wiodących koncepcji polityki jako zarządzania społeczeństwem. Polityka jest rozumiana jako sposób organizacji władzy społecznej i zarządzania społeczeństwem. Omówione definicje to m.in. polityka jako wojna i jako kontynuacja wojny innymi środkami (Clausewitz, Schmitt, Foucault). Historyczna część zajęć obejmuje wybrane koncepcje filozofii społecznej: Platon, Arystoteles, Św. Tomasz, Machiavelli, Kant, Hegel, Marks. Teorie umowy

		społecznej: Hobbes, Locke, Rousseau, Rawls. Problemy współczesnej filozofii polityki zostaną omówione na podstawie rozległej problematyki wyłaniającej się w sporze między współczesnym liberalizmem i komunitaryzmem.
16.	filozofia polska XX w.	Zajęcia poświęcone będą prezentacji wybranych stanowisk zagadnień i postaci obecnych w Polskiej Filozofii XX wieku. Zajęcie poświęcone będą w szczególności prezentacji mniej znanych postaci i tekstów. Pozytywizm krytyczny i metafizyka doświadczalna. Filozofia pracy jako filozofia życia. Stanisław Brzozowski. Pesymizm spotęgowany. Marian Zdziechowski. Filozofowie zapoznani. B. Miciński i K.L. Koniński. W walce o metafizykę: Monadyzm biologiczny i Teoria Absolutu. Stanisław Ignacy Witkiewicz. Benedykt Bornstein. Kultura jako świat wartości i środowisko życia człowieka. Florian Znaniecki. Henryk Elzenberg. Tadeusz Czeżowski. Roman Ingarden.
17.	filozofia przyrody	Charakterystyka filozofii przyrody; filozofia przyrody a filozofia nauk przyrodniczych i filozofia techniki; filozofia przyrody a nauki przyrodnicze, autonomiczność filozofii przyrody, aspekty teoretyczno-metodologiczne, podstawowe problemy filozofii przyrody, jońska filozofia przyrody, arystotelizm, alchemia, renesansowa filozofia przyrody, mechanicyzm, niemiecka filozofia przyrody, rola mitu, metafizyki, filozofii i nauki w kształtowaniu filozoficznych poglądów na przyrodę, metafizyczne i naukowe źródła filozofii przyrody, analityczność i synteza, redukcjonizm i holizm, teoria emergencji, zasada antropiczna, „hipoteza Gai”, ewolucja i obecna interpretacja podstawowych pojęć filozofii przyrody; przestrzeń, czas, ruch, materia; przyczynowość, prawa przyrody, życie, ewolucja, sfera psychiczna; człowiek wobec natury; człowiek jako psychofizyczny i umysłowy podmiot poznania oraz element świata przyrody, umysł i sztuczna inteligencja.
18.	filozofia religii	Zdobycie i uporządkowanie wiedzy na temat religii i filozoficznej refleksji nad religią. Poruszone będą następujące zagadnienia: religia monoteistyczna i religie politeistyczne; uczucie religijne a kult; uczucie religijne a rozum; uczucie religijne jako akt poznawczy; religijne a priori; religia jako zasadniczy element ducha; religia jako element w obrębie rozumu; : różnorodność doświadczeń religijnych; doświadczenia religijna a środki psychoaktywne; natura aktu religijnego; religia dynamiczna i religia statyczna; doświadczenie mistyczne; język religijny i język religii; gry językowe jako narzędzie rozumienia religii, postawa religijna; krytyka religii; ateizm, agnostycyzm, apateizm; nowe ścieżki religii (słaba religia, mała religia, postreligia).
19.	filozofia religii I	Zdobycie i uporządkowanie wiedzy na temat religii i filozoficznej refleksji nad religią. Poruszone będą następujące zagadnienia: religia monoteistyczna i religie politeistyczne; uczucie religijne a kult; uczucie religijne a rozum; uczucie religijne jako akt poznawczy; religijne a priori; religia jako zasadniczy element ducha; religia jako element w obrębie rozumu;
20.	filozofia religii II	Zdobycie i uporządkowanie wiedzy na temat religii i współczesnej refleksji filozoficznej. Poruszone będą następujące zagadnienia: różnorodność doświadczeń religijnych;

		doświadczenia religijna a środki psychoaktywne; natura aktu religijnego; religia dynamiczna i religia statyczna; doświadczenie mistyczne; język religijny i język religii; gry językowe jako narzędzie rozumienia religii, postawa religijna; krytyka religii; ateizm, agnostycyzm, apateizm; nowe ścieżki religii (słaba religia, mała religia, postreligia).
21.	filozofia umysłu	Wprowadzenie do filozofii umysłu: czym jest filozofia umysłu; filozofia umysłu a inne dyscypliny; Potoczne rozumienie umysłu, jego struktury i funkcji; podstawowe pojęcia odnoszące się do umysłu; Relacja umysł ciało: rozwiązania dualistyczne, monistyczne i sceptyczne; Struktura świadomości; zagadnienie intencjonalności; reprezentacje mentalne; Myśl a język; umysł a komputer; problem tożsamości osobowej.
22.	główne zagadnienia epistemologii	Wprowadzenie do przedmiotu, główne zagadnienia metaepistemologiczne, relacja poznawcza, zdrowy rozsądek a postawa filozoficzne; Spór o realizm, podstawowe typy realizmu epistemologicznego, rola sceptycyzmu, od realizmu pośredniego do idealizmu subiektywnego; Transcendentalizm i wiedza a priori; problem genezy poznania – epistemologia ewolucyjna; kulturowe i językowe źródła poznania; relatywizm; Zagadnienie prawdy i podstawowe teorie prawdy; Zagadnienia wiedzy i uzasadniania
23.	główne zagadnienia estetyki	Treści programowe: Kurs składa się z części metodologicznej, w której analizuje się historyczne kształtowanie się przedmiotu estetyki, w tym np. sztuki, piękna, dzieła sztuki w powiązaniu z aesthesis oraz części historyczno-problemowej (kształtowanie się przedmiotu estetyki). Całość ma charakter ogólnego wprowadzenia do estetyki poprzez zaprezentowanie takich zagadnień jak: estetyka jako dyscyplina akademicka (Baumgarten i po Baumgartenie), sytuacja estetyczna (wg Marii Gołaszewskiej – ujęcie teorisystemowe), zapoznanie z wybranymi aspektami estetyki: Dzieło sztuki, Twórczość, Przeżycie estetyczne, Koncepcja intencjonalnej natury dzieła sztuki R. Ingardena, Teoria wartości estetycznych (elementy ogólnej teorii wartości), Subiektywizm i obiektywizm, Estetyczne klasyfikacje wartości. W trakcie zajęć omawiane są także zagadnienia z zakresu estetyki z uwzględnieniem jej związków ze sztuką, z wartościowaniem dzieł sztuki, a także z oddziaływaniem sztuki na sferę kultury.
24.	główne zagadnienia etyki	Treści programowe: (1) dlaczego pytania etyczne nie pojawiły się w dziejach filozofii jako pierwsze?, (2) ethos - miejsce ludzkiego myślenia i działania, (3) etyka a kwestia racjonalnego uzasadnienia na przykładzie prób ukonstytuowania filozofii praktycznej przez Sokratesa, Arystotelesa i stoików, (4) specyfika wiedzy praktycznej wobec wiedzy teoretycznej i wytwórczej, (5) cnota jako całość ludzkiego życia, (6) etyka a religia, etyka chrześcijańska na przykładzie Wyznań św. Augustyna, (7) zagadnienie sumienia i odpowiedzialności moralnej, (8) eudajmonizm i jego krytyka, (9) Odrębność etyki jako dziedziny filozofii. Jej przedmiot i pytania podstawowe. (10) Powinność (obowiązek) jako fundament etyki. (11) Sąd o wartości, norma, ocena. (12) Wartość (dobro) jako fundament etyki. (13) Życie w ujęciu etycznym. (14) Ontyczne warunki etyczności. (15) Odpowiedzialność.

25.	główne zagadnienia ontologii	Przedmiot zakłada realizację następujących treści programowych: Relacja nauka-ontologia-metafizyka – ujęcie Romana Ingardena; Byt, istnienie, rzeczywistość; Uniwersalia a transcendentalna, Forma, materia. Inne podstawowe kategorie ontologiczne; Pierwsze zasady bytu; Zmienność bytu. Problem tożsamości i jej przemian; Przyczynowość i inne formy determinacji, determinizm i indeterminizm; Zagadnienie uwarstwienia bytu realnego; Materializm a idealizm: problem definicji materii, atomizm, mechanycyzm, fizykalizm, reizm pansomatyczny; Emergencja (problem ontycznego novum); Teleologia i teleonomia (zagadnienie determinacji celowej); Zagadnienie niebytu (problem faktów negatywnych); Ontologia świadomości. Wybrane koncepcje. Problem psychofizyczny.
26.	hermeneutyka dialogu	Wprowadzenie terminologiczne: „filozofia dialogu”, „hermeneutyka”, „hermeneutyka dialogu”. Hermeneutyka – nauką i sztuką interpretacji. Szersze i węższe użycia tych terminów współcześnie. Filozoficzne odmiany hermeneutyki (F. Schleiermachera, W. Diltheya, M. Heideggera, H-G. Gadamera, P. Ricoeura) i ich wpływ na kształt hermeneutyki dialogu. Rola hebrajskiej tradycji: M. Bubera, F. Rosenzweiga, E. Levinasa w zaakcentowaniu osobistych więzi jako konstytutywnych w każdej formie dialogu: człowieka z Bogiem, człowieka z człowiekiem, człowieka z przyrodą. Klasyczny sens „rozmowy” jako wymiany informacji i argumentów, uzupełniony jej hermeneutyczną redefinicją: dialog formą ujawniania ukrytych(nieświadomych) założeń danej postawy lub sądu. Szanse polilogu? Warunki wstępne i pożądane, by interpretacje służyły porozumieniu na świecie, a nie eskalacji konfliktów. Oprócz części teoretycznej w programie spotkań przewidziana jest część praktyczna – zestawienie i analiza teorii oraz metod hermeneutycznych funkcjonujących w judaizmie, chrześcijaństwie i islamie.
27.	mediacje międzykulturowe	Warsztaty mają podwójną formę: teoretyczną – wykładów, lektury i dyskusji wprowadzających do mediacji kulturowej – oraz praktyczną – obejmującą przygotowanie scenariuszy wybranych sytuacji konfliktowych i mediacji oraz praktyczną: spotkań z przedstawicielami odpowiednich organów administracji publicznej i organizacji pozarządowych, w których możliwe będzie odbycie praktyk bądź wolontariatu z mediacji. Przygotowanie teoretyczno-filozoficzne obejmuje: wprowadzenie do mediacji międzykulturowej: zasady, modele, przebieg mediacji, podstawy prawne i organizacyjne postępowania mediacyjnego itp.);sformułowanie przedmiotów i głównych strategii nauki o mediacji kulturowej: komunikacja, negocjacja, interpretacja w perspektywie filozoficznej i psychologicznej; in. Wprowadzenie do części praktycznej zawiera: analizy porównawcze wybranych sytuacji konfliktów i mediacji międzykulturowych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów mniejszości ukraińskiej (analizy studiów przypadków, demonstracje przykładowych mediacji, w tym w społeczności lokalnej). Warsztaty w części praktycznej obejmują współpracę z odpowiednimi organami organizacji pozarządowych i instytucji aktywnych w mediacjach międzykulturowych: Wrocławskie Centrum Dialogu Społecznego, Wrocławskie Centrum Mediacji, NOMADA

		Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego; wreszcie, przygotowanie scenariuszy wybranych sytuacji konfliktowych i mediacji (symulacje mediacji oraz przygotowanie kwestionariuszy, testów itp. diagnozujących problemy międzykulturowe).
28.	mediacje międzyreligijne	Zajęcia warsztatowe mają na celu nabycie przez studiujących teoretycznych i praktycznych umiejętności niezbędnych w stosowaniu mediacji jako skutecznej metody rozwiązywania konfliktów międzywyznaniowych lub na tle religijnym. Program modułu realizowany jest w oparciu o Standardy szkolenia mediatorów ogłoszone przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości: 1. Podstawowe zasady i składniki postępowania mediacyjnego; 2. Psychologiczne mechanizmy powstawania, eskalacji i rozwiązywania konfliktów; 3. Trening praktycznych umiejętności prowadzenia mediacji; 4. Wiedza o prawnych i organizacyjnych aspektach funkcjonowania procedur mediacyjnych.
29.	ontologia religii	Różne określenia religii; powiązanie religii i ontologii; religia jako gra językowa; święta przestrzeń i święty czas; ontologia politeizmu; ontologia dualizmu; ontologia panteizmu i panenteizmu; ontologia monoteizmu; ontologia teizmu i deizmu; ontologia trynitarna; ontologia bytów duchowych (aniołowie i demony); ontologia zła; dowody na istnienie Boga
30.	polityka antydyskryminacyjna i równościowa	Zdobycie i uporządkowanie wiedzy na temat zjawisk społecznych związanych z dyskryminacją oraz wykluczeniami społecznymi i kulturowymi („ekskluzywne obywatelstwo”). Zdobycie umiejętności krytycznej analizy tych zjawisk, ujawnienie ich głębokiego („ontologicznego”) charakteru i znaczenia dla współczesnego życia politycznego i społecznego. Zapoznanie się z „dobrymi praktykami” dotyczącymi walki z dyskryminacją i uzyskanie kompetencji umożliwiających kształtowania odpowiednich – pożądaných z perspektywy „pokoju społecznego” oraz zgodnych z ideą praw człowieka i wartościami, na których opiera się ona – postaw w tej dziedzinie.
31.	praktyka studencka	Praktyki stanowią podstawę do zdobycia przyszłego doświadczenia zawodowego w oparciu o korelację między procesem uczenia się w ramach realizacji programu specjalności a potrzebami otoczenia społecznego. Głównym celem praktyk jest praktyczna aplikacja dotychczas pozyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, rudymenarna w kontekście diagnozowania i stymulowania dalszego samorozwoju oraz tworzenia planów zawodowych (w tym rozpoznania rynku pracy). Szczegółowy zakres i sposób odbycia praktyki określa program określony w indywidualnej umowie o organizację praktyki z interesariuszami zewnętrznymi, zgodnie z aktami normatywnymi w sprawie organizacji praktyk przewidzianych w programach kształcenia w Uniwersytecie Wrocławskim.
32.	psychologia religii	Przedstawienie koncepcji definicji psychologii religii i jej stosunku do innych nauk o religii. Spektrum zagadnień, którymi się zajmuje psychologia religii : strukturą przeżyć i doświadczeń religijnych, emocjonalno-uczuciowym ich aspektem, typologią przeżyć, stanów, aktów,

		religijności. Interpretacje fenomenu religijności : introspekcyjno-fenomenologiczna (R. Otto, G. van der Leeuw), introspekcyjna (W. James), badanie zachowań religijnych, psychoanalityczna (relacja : religia – doświadczenie religijne – nieświadomość; S. Freud, C. G. Jung, S. Grof; religia jako „mapa orientacji” – E. Fromm), psychologiczno-socjologiczna (religijność a kształtowanie osobowości, W. Allport, A. Maslow; postawy religijne, psychologia zbiorowości religijnych). Związek pomiędzy religijnością a fenomenami patologii psychicznych. Aspekty poznawcze, emocjonalne i wolicjonalne aktu psychicznego w religii – poznawczo-informacyjne (asercja – wiara; doświadczenie – objawienie, relacja : człowiek – sacrum, problem poznania pośredniego i bezpośredniego, pośrednictwo gestów, czynności, wyrażań nastawienia, uformowanie postaw, wrażliwości, celów, poznanie zaangażowane i in.), emocjonalno-wolicjonalne (uczucia religijne, numinotyczne, wspólnotowe, ambiwalentne, przeżycie zdziwienia, zależności, samotności, fascynacji, szacunku, potrzeba wywyższenia, miłość, agape); doświadczenie mistyczne (a ujęcie A. Masłowa; „uczucie wspólnotowe”); „doświadczenie pierwotne” (C. G. Jung); przekroczenie conditio Humana (M. Eliade); Współczesność a problem religijności (problem „instytucjonalizacji” życia religijnego (Jung) i tzw. religia cybernetyczna (Fromm); „dialog z Orientem” (psychologiczne komentarze do pism filozoficzno-religijnych kultur Indii i Chin).
33.	religia i bezpieczeństwo publiczne	Celem zajęć jest podniesienie teoretycznego i funkcjonalnego poziomu kompetencji studenta w zakresie roli i różnych modeli dialogu międzyreligijnego w kształtowaniu środowiska bezpieczeństwa publicznego w wymiarze krajowym, regionalnym i międzynarodowym w oparciu o analizę następujących problemów: 1. Tożsamościowe i atožsamościowe modele dialogu międzyreligijnego – studium porównawcze z perspektywy kryterium konfliktogenności. Wymiary zaangażowania religijnego. Koncepcja sekularyzacji. Autoidentyfikacje wyznaniowe i religijne; 2. Dialog międzywyznaniowy jako główne działanie pozamilitarne w zakresie umacniania instrumentów międzynarodowych na rzecz nieprolifracji broni masowego rażenia, środków jej przenoszenia oraz rozbrojenia globalnego – teoria i praktyka; 3. Globalna stratyfikacja religijna: współczynnik zróżnicowania wyznaniowego a konflikty lokalne i międzynarodowe; 4. Przegląd sytuacji międzynarodowej w zakresie prześladowań i konfliktów religijnych.
34.	religia i nauka	wprowadzenie do filozofii nauki i naukoznawstwa; wiara i wiedza – podstawowe problemy; struktura nauki a struktura religii; pluralizm i relatywizm poznawczy; naturalizm metodologiczny i naturalizm metafizyczny; ewolucja nauki; granice poznania i granice nauki; przykładowe spory: ewolucjonizm vs. kreacjonizm, teoria wielkiego wybuchu vs. teoria kreacji
35.	seminarium magisterskie	Zajęcia poświęcone są poszukiwaniom tematów prac magisterskich, nawiązaniu współpracy z promotorem, zbiorowi pozycji bibliograficznych, budowaniu struktury pracy. Przedstawiane zostają zainteresowania studentów, pojęcia i zjawiska, które mogłyby stać się kanwą formułowania tematu. Poszukiwane są związki pomiędzy nimi a tematami badawczymi

		rozwijanymi przez pracowników naukowych. W ramach zajęć prezentowane są tematy, wstępne struktury prac i poddane zostają dyskusji, czasami drobnym korektom. Omawiane są ogólne zasady kompozycji pracy, projektowania etapów pracy nad nią, pracy nad odnośnikami i przypisami wedle wzoru pewnego jednolitego wzoru. Studenci wielokrotnie ćwiczą zastosowanie tego wzoru. Przedstawiane są też problemy główne ich prac i spodziewane efekty badań.
36.	semiotyka logiczna i teoria argumentacji	Znak i znaczenie. Znaczenie jako reprezentacja. Intencjonalny charakter znaku. Intencjonalność semiotyczna a intencjonalność psychiczna. Diadyczne i triadyczne koncepcje znaku. Triadyczna koncepcja znaku Ch. S. Peirce'a. Trzy podziały trychotomiczne. Klasyfikacja znaków. Repliki i interpretanty. Systemy znaków. Ch. Morris i semiotyczne funkcje wyrażań. Funkcje syntaktyczne, semantyczne i pragmatyczne. Poglądy semiotyczne G. Fregego. Koncepcja języka pojęć (begriffsschrift). Kategorie syntaktyczne wyrażań a kategorie ontologiczne ich nominatów. Zasada kompozycjonalności. Odróżnienie sensu i nominatu. Konteksty ekstensjonalne i intensjonalne. Interpretacja wyrażań intensjonalnych. Semantyka światów możliwych. Wybrane systemy pragmatyki logicznej. Koncepcje R. M. Martina, J. Bar-Hillela, R. Monague, M. Cresswella i R. Stalnackera. Struktura argumentacji, diagramy argumentacyjne, interpretacja i standaryzacja argumentu. Ocena argumentacji: argumenty dedukcyjne, wynikanie logiczne. Ocena argumentacji: argumenty niededukcyjne (schematy argumentacyjne i krytyczne pytania). Błędy w argumentacji, omówienie wybranych rodzajów argumentów (argumenty z autorytetu, z podobieństwa, <i>ad hominem</i> i inne).
37.	socjologia religii	Przedmiot socjologii religii w odniesieniu do religioznawstwa, etnologii, filozofii, teologii. Socjolog jako badacz transcendencji. Klasyczna i nieklasyczna socjologia religii. Klasycy socjologii religii (E. Durkheim, A. Comte, M. Weber, G. Simmel) i ich wkład socjologiczne definiowanie religii. „Niewidzialna religia” według Thomasa Luckmanna a autoidentyfikacje wyznaniowe i religijne. Religijność indywidualna a prywatyzacja religii. Społeczne formy i funkcje religii. Sekularyzacja: społeczne funkcje religii. Aspekty prywatyzacji: nowa społeczna forma religii. Konwersje. Religijność ludowa. Postawy wobec katolicyzmu w Polsce. Duchowość religijna a inne formy duchowości. Sacrum a duchowość. Religia jako pamięć. Nieklasyczne wymiary doświadczenia religijnego we wspólnocie. Kategoria grzechu w badaniach socjologicznych: spowiedź jako przedmiot badań socjologicznych. Grzech i polityka. Hipoteza trójstopniowego działania normy religijnej. Hipoteza normatywnej próżni socjologicznej. Deklarowana wiara i funkcjonalny ateizm. Wspólnota, grupa, solidarność: status i rola społeczna kobiety w religiach: nauczanie w Starym i Nowym Testamencie. Rola Jana Pawła II w kształtowaniu statusu i roli kobiety. Normy i prawa. Kobieta jako czynnik integrujący społeczeństwo. Religia a prawa człowieka. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Kairska Deklaracja Praw Człowieka. Karty Watykanu. Fundamentalizmy i ruchy religijne: ruchy religijne w ramach największych religii. Religia a rewolucja i czynnik zmiany społecznej. Formy religijnej

		segregacji: święty rasizm seksualny. Siła i legalizacja prawa religijnego. Rasizm. Kasta. Klasa. Apartheid. Systemowy charakter religii. Gender w religii. Queerowanie islamu. Role płciowe w islamie. Cieleśność w kulturze islamu. Religie a seksualność. Transpłciowość w klasycznym islamie jako element kultury muzułmańskiej. Specyfika i historyczne ugruntowanie świata nieheteronormatywnego w islamie. Pielgrzymki jako procesy społeczne: rola i znaczenie pielgrzymki i miejsc świętych w różnych religiach. Turystyka pielgrzymkowa. Rytuály przejścia. Święta podróż.
38.	teoria mitu	Przedmiot obejmuje wiele koncepcji i filozofii mitu, wiele jego ujęć i perspektyw, w których był on badany w różnych dyscyplinach i subdyscyplinach nauk. Celem zajęć jest przedstawienie tej różnorodności, zrozumienie jej źródeł, porównywanie poszczególnych ujęć i wyodrębnienie zakresów jego definicji. Filozoficzne jego koncepcje zderzają się z antropologicznymi, psychologicznymi, psychoanalitycznymi, socjologicznymi, literaturoznawczymi i religioznawczymi. Każda z nich koncentruje uwagę na różnych aspektach samego mitu lub sposobów jego funkcjonowania. Bywa więc m.in. ujmowany jako fundament wierzeń, wymiar samej religii, oś aksjonormatywna, efekt działania świadomości poetycznej, zaspokojenie niezwykłych potrzeb ludzkich, takich jak potrzeba ciągłości, sensu, spoiwo więzi społecznej, tworzenia się tożsamości, odzwierciedlenie wzorów doświadczeń ludzkich „bycia-w-świecie”. Przedstawione też zostają różne klasyfikacje szkół badań nad mitem – począwszy od XIX-wiecznych (G. Hermann) aż do współczesnych prób w polskiej literaturze przedmiotu (H. Podbielski) lub współczesnych francuskich (J.-J. Wunenburger). Wnioskiem płynącym z przeglądów badań, klasyfikacji, definicji jest coraz mocniejsze rozumienie wielkiej ważności mitu w budowaniu kultury, traktowanie go jako odrębnego „pnia cywilizacji” (L. Kołakowski), autonomicznego „dawcy sensu” (J.-J. Wunenburger) lub odrębnego dyskursu narracyjnego (N. Spineto) konfrontującego się w naszej kulturze i wielu innych z dyskursem argumentacyjnym.
39.	translatorium filozofii religii	Zajęcia mają na celu wprowadzenie studentów w sztukę translacji angielskiego tekstu filozoficznego (humanistycznego) i sporządzania znaczeniowo, poprawnego gramatycznie i stylistycznie polskiego przekładu. 1. D. Z. Phillips, Timothy Tessin, Philosophy of Religion in the 21st Century, 2001. 2. N. J. Allen, S. F. Pickering, W. Watts Miller, On Durkheim’s Elementary Forms of Religious Life, 1998.
40.	translatorium z filozofii kultury	ęcia mają na celu wprowadzenie studentów w sztukę translacji angielskiego tekstu filozoficznego (humanistycznego) i sporządzania znaczeniowo, poprawnego gramatycznie i stylistycznie polskiego przekładu. Podstawą praktycznego przekładu będzie artykuł / rozdział zaczerpnięty z 1. Marc Manganaro, Culture, 1922. The Emergence of a Concept, 2002. 2. T. H. Eriksen, F. S. Nielsen, A History of Anthropology, 2001.
41.	translatorium z filozofii najnowszej	Zajęcia mają na celu wprowadzenie studentów w sztukę translacji angielskiego tekstu filozoficznego (humanistycznego) i sporządzania znaczeniowo, poprawnego gramatycznie i stylistycznie polskiego przekładu. Podstawą praktycznego przekładu będzie artykuł / rozdział

		zaczepnięty z 1. Dianna Tylor, Michel Foucault, 2011. 2. Sara Mills, Michel Foucault, 2003.
42.	translatorium z filozofii współczesnej	Zajęcia mają na celu wprowadzenie studentów w sztukę translacji angielskiego tekstu filozoficznego (humanistycznego) i sporządzania znaczeniowo, poprawnego gramatycznie i stylistycznie polskiego przekładu. Podstawą praktycznego przekładu będzie artykuł / rozdział zaczerpnięty z 1. David O'Connor, Hume on Religion, 2001. 2. Alan Beiley, Dan O'Brien, Hume's Critique of Religion: 'Sick Men's Dreams', 2014.
43.	wprowadzenie do zasad i praktyk zarządzania projektami	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi zarządzania projektami, oraz możliwościami pozyskiwania środków do realizacji zadań badawczych oraz edukacyjnych. Zakres omawianych problemów to: metody zarządzania projektami, planowanie i realizacji projektów oraz ich ewaluacja. Szczególna uwaga zostanie położona na możliwości pozyskiwania środków na projekty edukacyjne i badawcze zarówno krajowe, jak i zagraniczne.
44.	Antropologia Ojców Pustyni	Celem konwersatorium jest analiza tekstów patrystycznych (III-VII w.) – najważniejszych świadectw życia monastycznego. Kontekst interpretacyjny wybranych pism Ojców Pustyni stanowi chalcedoński dogmat o Teandryczności Chrystusa, stanowiący podstawę definicji chrześcijańskiej antropologii (jako koncepcji przeobstwienia natury ludzkiej). Analizowany jest także wpływ tradycji Filokaliów na późniejszą tradycję hezychastyczną (Grzegorz Palamas).
45.	Arystoteles wobec Platona – filozoficzna kontynuacja czy zerwanie	Zajęcia koncentrują się na dwóch kategoriach problemowych: (I) Genetyczne uwarunkowania ontologii Platona i Arystotelesa - 1. Stosunek Platona i Arystotelesa do przedfilozoficznej tradycji rozumienia bytu. 2. Esencjalizm klasycznej ontologii greckiej. 3. Wpływ epistemologii na kształtowanie się pojęcia bytu w filozofii Platona i Arystotelesa – analiza porównawcza. 4. Problemy ze spełnieniem wymogu systematyczności w filozofii Platona (aksjomatyzacja) i Arystotelesa (postulat niezawodnego wnioskowania indukcyjnego); (II) Platońska teoria idei i jej perypatetycka krytyka - 1. Ewolucja Platońskiej ontologii – od wpływów pitagorejskich do teorii pryncypiów. 2. Trudności rekonstrukcyjne w świetle tzw. nauk pisanych i niepisanych. 3. Polemika Stagiryty z założeniami średnio- i późnoakademickiej ontologii Platona. 4. Platońska nauka o pryncypiach w tradycji komentatorskiej – perypatetyckie zastrzeżenia (Aleksander z Afrodyzji) i neoplatońska apologia (Syrian z Aten).
46.	Ateizm, laicyzacja, postsekularyzm	W ścisłym powiązaniu z pytaniem o genezę i naturę „epoki świeckiej (<i>A Secular Age</i> , Ch. Tylor) i kluczowymi pytaniami nowoczesności zostaną podjęte m.in. następujące kwestie. Pojęcie ateizmu, sekularyzacji i postsekularyzmu. Pytanie o wzajemny związek pomiędzy tymi fenomenami . Pytanie o to jak mają się te fenomeny do wyłonienia oraz ukonstytuowania się nowoczesnego (podmiotowego) dyskursu o człowieku i Bogu. Pytanie o relację pomiędzy ateizmem, sekularyzacją i postsekularyzmem a pytaniem o kondycję człowieka po tzw. „śmierci Boga” oraz zwrocie „postsekularnym”. Jak mają się fenomeny ateizmu, sekularyzacji i postsekularyzmu do takich zjawisk epoki nowożytnej jak teologia „śmierci Boga”, teologia

		polityczna, teologia nomadyczna itd. Nacisk zostanie położony na analizę istotową postawionych problemów.
47.	Bracia Polscy: zagadnienie tolerancji i wolności	Celem zajęć jest pogłębienie w stosunku do studiów I stopnia wiedzy na temat doktryny Braci Polskich jako ruchu religijnego, społecznego i filozoficznego, ze szczególnym uwzględnieniem dwóch idei: tolerancji i wolności. Stanowi repetytorium w zakresie historii filozofii, jak również daje okazję do doskonalenia metodologicznych i logicznych kompetencji w zakresie prowadzenia dyskusji na ważkie tematy światopoglądowe. Treści programowe: (1) ortodoksja, heterodoksja, herezja, dogmat – ustalenia terminologiczne, (2) irenizm XVI w. a początki zboru Braci Polskich, (3) krytyka dogmatów Trójcy Św. i grzechu pierworodnego – paradoksy ariańskiej tolerancji, (4) poglądy Braci Polskich na auctoritas Biblii i status prawd wiary, (5) reformacja a kontrreformacja – rozumienie tolerancji religijnej, (6) wolność sumienia i wolność słowa w życiu prawdziwych uczniów Chrystusa.
48.	Buddyzm jako religia i filozofia	Podstawy epistemologii, ontologii i etyki buddyjskiej. Zakres problemowy obejmuje nauczanie Buddy Sikjamuniego, filozofię wczesnobuddyjską, oraz niektóre szkoły Mahajany.
49.	Byt, świadomość, prawda. Wybrane zagadnienia filozofii nowożytnej	Przedmiotem proponowanych zajęć ma być przyjrzenie się głównym kategoriom filozofii ery nowożytnej do Suareza do Kanta. W okresie tym miało miejsce nie tylko fascynujące zjawisko redefinicji zastanych po scholastyce pojęć metafizyki z pojęciem bytu na czele, ale także nawiązanie do tradycji neoplatońskiej (augustyńskiej) w obszarze badań nad poznanie i świadomością oraz do sięgających starożytności reinterpretacji pojęcia prawdy. Jeśli chodzi o pojęcie bytu i określenie statusu metafizyki, to modelowym wzorcem i punktem odniesienia dla myślicieli XVII i XVIII były wydane pod koniec wieku XVI „Dysputacje metafizyczne” F. Suareza. Do jej podstawowych intuicji nawiązywali tacy autorzy, jak m.in.: Kartezjusz, Locke, Leibniz i Wolff. Efektem tych nawiązań było wyłonienie się ontologii jako odrębnej od metafizyki dyscypliny podejmującej problematykę bytu. W przypadku analiz różnych form świadomości, jak się zdaje, kluczowe były podejścia Kartezjusza, Malebranche’a, Locke’a i Leibniza. Wypracowane m.in. przez Leibniza pojęcia epistemologiczne (zwł. pojęcie apercepcji) weszły do kanonu epistemologii niemieckiego idealizmu, ale także filozofii współczesnej (fenomenologia). Wreszcie ustalenia tych dwóch ostatnich (współ z Wolffem) okazały się być najtrwalszymi i najoryginalniejszymi ustaleniami w obszarze badań nad naturą prawdy (<i>criterium veritatis</i>), znajdując swoje rozwinięcie w pismach późnego Kanta. Siedemnastowieczni racjoniści poddali (1) tematykacji pojęcie prawdy, (2) wyodrębnili różne jej postaci i poprzez powiązanie jej ze strukturami semiotycznymi (3) dokonali obiektywizacji tej kategorii.
50.	Chrześcijaństwo i kultura antyczna	Uporządkowana wedle kryteriów historycznych i częściowo systematycznych prezentacja głównych nurtów filozofii wczesnochrześcijańskiej, szczególnie tych, które bezpośrednio korzystały z aparatury kategorialnej, toku argumentacyjnego i rozstrzygnięć systemowych

		filozofów i myślicieli starożytności pogańskiej. Wyodrębnienie tych wpływów pozwoli dookreślić postać syntezy między kulturą antyczną a światem chrześcijańskim oraz ewolucję kultury antycznej w jej poklasycznej formie, bez której niemożliwe byłoby powstanie chrześcijańskiej religii o światowym zasięgu. Proces ten nie był jednostronny, co zostanie ukazane na podstawie zachowanych tekstów źródłowych. Dyskusji zostaną poddane główne problemy i pytania, pojęcia oraz twierdzenia i argumenty głównych przedstawicieli kształtującej się filozofii wczesnochrześcijańskiej.
51.	Ciało i emocje a tożsamość osobowa: kulturowo-filozoficzne aspekty cielesności	Przedmiot ma na celu ukazanie uwarunkowań rozumienia fenomenu cielesności tak w wymiarze szerszym (ogólnokulturowym) jak i węższym (filozofia zachodu). Szczególny nacisk zostanie położony na współczesne badania nad tzw. ucieleśnionym poznaniem, gdzie akcentowana jest szczególna rola ciała w procesach poznawczych. Tożsamość osobowa podmiotu jest wyznaczona przez szczególny status cielesności, związanie ciała żywego ze światem zewnętrznym. Ciało zostanie ukazane jako fenomen związany blisko z emocjami, co prowadzi do nowej wizji podmiotu ucieleśnionego i zarazem afektywnego. 1. Ciało - między fizjologią a kulturą. Ustalenia wstępne. 2. Ciało w kulturach pierwotnych a nowożytne rozumienie cielesności. Między sacrum a profanum (antropologia ciała). 3. Ciało w kulturze współczesnej. 4. Ciało jako problem filozoficzny i próba jego rozwiązania. Podważenie statusu ciała - Od Platona do Kartezjusza. Dominacja ducha (duszy) nad ciałem. 5. Dowartościowanie cielesności - propozycja Maine de Birana, Nietzsche i Schopenhauer o cielesności. 6. Współczesna filozofia cielesności - od Husserla po Henry'ego. Fenomenologia cielesności. 7. Ciało a świat - rola emocji i intencjonalność. 8. Poznanie ucieleśnione i nowa koncepcja tożsamości osobowej.
52.	Człowiek i Bóg doby postsekularyzmu	Celem zajęć jest przedyskutowanie relacji pomiędzy człowiekiem i Bogiem w dobie postsekularyzmu. Stawia się pytanie o kondycję człowieka społeczeństw nowożytnych i ponowoczesnych w dobie zaniku tradycji religijnych, pyta o sacrum jako fundamentalne doświadczenie człowieka.
53.	Dar i ofiara: wybrane konteksty kulturowe, filozoficzne i religijne	Dar w kulturze - ekonomiczno-społeczny aspekt daru jako spoiwa lub przemocy (kula, potłacz): M. Mauss, B. Malinowski; filozoficzna koncepcja daru i/jako ofiary: Nietzsche, Heidegger, Derrida, Levinas; koncepcja kozła ofiarnego R. Girarda z uwzględnieniem różnicy wprowadzanej przez ofiarę Jezusa; pytanie o konceptualizację kwestii ofiary w chrześcijaństwie; ofiara jako dar poza ekonomią.
54.	Demonologia: rola pośrednika w tradycji i filozofii	Zajęcia mają na celu przedstawienie w sposób uporządkowany wedle kryteriów historycznych i częściowo systematycznych dziejów formowania się demonologii w okresie starożytności grecko-rzymskiej i wczesnochrześcijańskiej. Omówione zostaną poglądy Sokratesa i Platona, według których demony są bytami pośrednimi (pośrednikami) między bogami a ludźmi; Filona Aleksandryjskiego, Ksenokratesa z Chalcedonu, Stoików, neoplatoników i medioplatoników (Albinosa, Apulejusza z Madaury, Plutarcha z Cheronei). Następnie poddane zostaną analizie

		pisma filozofów wczesnochrześcijańskich (Arystydesa z Aten, Justyna Męczennika, Tacjana Syryjczyka, Atenagorasa z Aten i Teofila z Antiochii). Pisma te są bowiem świadectwem tego, jak z biegiem czasu nastąpiło ogromne oddalenie się od pierwotnej myśli Platona w zakresie demonologii, zwłaszcza na skutek utożsamienia przez myślicieli wczesnochrześcijańskich demonów ze złymi duchami i wytworzenia się idei przywódcy złych duchów.
55.	Dialog międzykulturowy a idea zjednoczonej Europy u Jose Ortegi y Gasset	Cel zajęć stanowi zaprezentowanie problemu relacji między kulturami poszczególnych państw narodowych a kulturą europejską w ujęciu hiszpańskiego filozofa Jose Ortegi y Gasset: Racjonalizm, europeizm, refleksja społeczno-polityczna; Polemika Ortegi z przedstawicielami pokolenia 1898 na temat definicji Europy; Europa jako społeczeństwo – teoria zwyczajów (usos); Zagrożenia dla europejskiej kultury – bunt mas; Idea Zjednoczonych Stanów Europy oraz międzynarodowego dialogu kulturowego.
56.	Estetyka w kręgu szkoły frankfurckiej	Refleksja estetyczna zrodzona w kręgu szkoły frankfurckiej jest jedną z najbardziej interesujących propozycji teoretycznych minionego stulecia. Wciąż zachowuje swoją aktualność, potwierdzaną w najnowszych badaniach oraz kierunkach rozwoju współczesnej sztuki i kultury, trafnie i krytycznie diagnozowanych przez przedstawicieli szkoły. Na plan pierwszy wysuwa się tutaj kwestia wzajemnej relacji pomiędzy sztuką a rzeczywistością społeczną, jak również próba obrony autonomii sztuki pojmowanej jako instrument społecznej i historycznej krytyki. Na zajęciach będą podejmowane następujące zagadnienia: szkoła frankfurcka – powstanie, rozwój i główne idee; filozofia kultury i estetyka jako centralne i kluczowe obszary w refleksji teoretycznej „frankfurtczyków”; wpływ Hegla, Marksa, Freuda, i Lukácsa na teorię estetyczną; poglądy Waltera Benjamina, Theodora W. Adorno, Maxa Horkheimera, Leo Löwenthala, Herberta Marcusego, Siegfrieda Kracauera, Karla A. Wittfogla; problemy fotografii, filmu, radia i telewizji; społeczna sytuacja literatury; filozofia muzyki; kultura masowa i „przemysł kulturowy”; dyskusja o możliwości kultury i sztuki „po Oświeceniści”; Teoria estetyczna Adorna i jej szczególne miejsce w estetyce szkoły frankfurckiej.
57.	Etyka fenomenologiczna – perspektywa aksjologiczna	Przedmiotem wykładu będzie prezentacja fenomenologicznego namysłu nad etyką. W tej perspektywie będziemy pytać o fundamentalną dla uprawiania etyki kwestię wartości i ich sposobu poznawania. W szczególności będziemy starali się zrozumieć uczuciowy charakter aktów doświadczania wartości i ich hierarchicznego porządku. Szczególną uwagę poświęcimy rozpoznaniu kluczowego znaczenia miłości zarówno w rozpoznawaniu, jak i urzeczywistnianiu dobra. Przewodnikami będą nam: Ingarden, Scheler, Hartmann, Hildebrandt i inni.
58.	Filozofia analityczna – ontologia, etyka i logika	Czym jest filozofia analityczna? Prawda i warunki adekwatności definicji prawdy. Semantyczna teoria prawdy i płynące z niej wnioski filozoficzne. Deflacionizm i podejścia inflacyjne. Problematyka znaczenia. Znaki i klasyfikacje znaków. Denotacja i konotacja znaku. Konteksty ekstensjonalne i intensjonalne. Modalności i wyrażenia modalne. Założenia kontrfaktyczne i semantyka światów możliwych. Percepcje, przedstawienia i sądy. Przedmioty fikcyjne. Prawda

		a fikcja. Świat i fakty. Forma logiczna i znaczenie sądu moralnego. Działanie, sprawstwo i wola.
59.	Filozofia praw człowieka	Pogłębiona analiza filozoficznych podstaw i implikacji idei (oraz praktyki) praw człowieka, występująca przeciwko słynnej uwadze Ch. Beitzta, że prawa człowieka „nie zawierają w sobie żadnego problemu interesującego z filozoficznego punktu widzenia”. Najpierw rozpatrzone zostaną różnorodne aspekty ontologicznego i epistemologicznego ugruntowania (pytania o naturę, zakres, uniwersalność, uzasadnienie i uprawomocnienie) praw jednostek i wspólnot (ale też podmiotów praw społecznych) do ochrony przed nadużyciami (autorytarną dominacją) ze strony państwa, społeczeństwa, systemu prawnego czy większościowej kultury. Następnie analizie będą poddane wybrane szczegółowe, współczesne dylematy związane z teorią i praktyką praw człowieka – krytyką oraz debatami wokół nich: „anty-modernistyczny” (antyoświeceniowy, antyliberalny) pesymizm kwestionujący możliwość ugruntowania życia społecznego na idei powszechnej, racjonalnej autonomii jednostek, radykalne postulaty emancypacji (w imię hermeneutyki jaźni/podmiotu) sprzeciwiające się dyscyplinarnemu wymiarowi dyskursu na temat praw, odniesienie do problematyki relacji międzykulturowych, dialogu międzykulturowego, multikulturalizmu i praw kulturowych, wreszcie propozycje „metodologicznego przekształcenia” (obejmującego aspekty interdyscyplinarne i interkulturowe) koncepcji indywidualnej, wspólnotowej i społecznej autonomii, tak żeby oprzeć ją na idei rozwoju czy zdolności („funkcjonowaniach”) ludzkich zamiast na prawach
60.	Filozofia religii Roberta Spaemanna	Filozofia religii Roberta Spaemanna łączy wrażliwość klasyczną (arystotelesowsko-tomistyczną) z problematyką właściwą dla tradycji nowożytnej, zwłaszcza niemieckiej. Zajęcia poświęcone są systematycznej prezentacji i dyskusji nad głównymi wątkami filozofii religii Spaemanna, w szczególności kwestii (a) natury tożsamości religijnej; (b) ograniczeń bądź nieadekwatności funkcjonalizmu w wyjaśnieniach religii; (c) problematyki cierpienia i teodycei; (d) problematyki chrześcijańskiej nauki o grzechu pierwotnym i jego zsekularyzowanych wersjach w filozofii nowożytnej i współczesnej.
61.	Filozoficzna myśl starożytnych Chin	Zakres programowy zakłada przegląd 1. dwóch stanowisk uruchamiających w Chinach dyskurs filozoficzny: wystąpienia Kongzi (Konfucjusz / konfucjanizm) oraz reakcji Mozi (moizmu), a następnie 2. rozwoju coraz bardziej dyskursywnych i skonfliktowanych stanowisk konfucjańskich – Mengzi (Mencjusz) oraz Xunzi, 3. pojawieniu się antykonfucjańskiej i antymoistycznej reakcji taoistycznej (Laozi, Zhuangzi, Liezi, etc.), 4. programowo pragmatycznego legizmu (Hanfeizi, etc), zgodnie z którym to władza / siła, nie zaś argumentacja i dyskurs, ma radzić sobie ze wszelkimi kontrowersjami, 5. w mniejszym stopniu zaś wystąpieniu tzw. szkoły nazw (ming chia) dążącej do dekonstrukcji koncepcji racjonalnego sporu oraz kosmologicznego korelacionizmu (yin - yang chia) dążącej do oparcia reguł życia społecznego na regularnościach naturalnych.

62.	Filozoficzne konsekwencje odkryć współczesnej nauki	Rys historyczny idei filozoficznych oraz ważniejszych odkryć naukowych od czasów nowożytnych do połowy XX wieku; przedstawienie relacji między filozofią a nauką. Typy metodologiczne wiedzy naukowej. Geneza fundamentalnych problemów wiedzy przyrodniczej XX wieku (rozumianej bardzo szeroko: od fizyki, biologii i ekologii po antropologię, psychologię oraz kognitywistykę a nawet estetykę, bioestetykę, estetykę ewolucyjną itp.); omówienie współczesnej literatury naukowej będącej miejscem prezentacji osiągnięć naukowych i dyskusji (proponowana literatura obejmuje głównie czasopisma reprezentujące różne dyscypliny zarówno o charakterze popularnonaukowym np. „Świat Nauki”, „Problemy” itp., filozoficznym np. „Filozofia nauki”, „Studia Philosophiae Christianae”, „Ruch Filozoficzny” itp., oraz specjalistycznym – do wyboru); prezentacja aktualnych badań prowadzonych w poszczególnych dyscyplinach przyrodniczych, ich metodologii oraz efektów poznawczych i praktycznych; przedstawienie filozoficznych, społecznych, politycznych, estetycznych itp. konsekwencji efektów pracy badawczej współczesnych nauk przyrodniczych; propozycje analogii badań we współczesnych naukach przyrodniczych z badaniami prowadzonymi w minionych wiekach.
63.	Filozoficzne kultury w starożytności – polemika czy dialog?	Religijna i areligijna kultura filozoficzna (Parmenides, Platon, sofisci, sceptycy). Literacka i oralna kultura filozoficzna (Platon, Arystoteles, Sokrates, cynicy, sceptycy). Materialistyczna i niematerialistyczna kultura filozoficzna (Demokryt, Epikur, Stoicyzm, platonizm). Praktyczna i teoretyczna kultura filozoficzna (cynizm, platonizm, filozofia w naukach ścisłych, późny arystotelizm).
64.	Filozoficzno-teologiczne spory Bizancjum ze światem zachodnim	Główne filozoficzno-teologiczne kontrowersje w relacjach chrześcijaństwa greckiego ze światem zachodnim: (1) różnice w definicji dogmatu (spór o zakres spekulacji filozoficzno-teologicznej); (2) filozoficzne pojęcia formy i materii na gruncie sakramentologii (wschodni holizm vs. zachodni formalizm); (3) spór o pochodzenie Ducha Świętego (dodatek „Filioque” do Wyznania Wiary); (4) spór o hezychazm (Wschód: niestworzona istota i niestworzonej energia Boga vs. Zachód: niestworzona istota i stworzona energia Boga); (5) zachodnia koncepcja dotycząca jednej metodologii poznania Boga i stworzenia, która prowadzi do utożsamienia teologii z epistemologią.
65.	Hermeneutyka filozoficzna wobec podstawowych pytań etycznych	Celem zajęć jest pogłębienie i uszczegółowienie wiedzy z etyki widzianej przez pryzmat hermeneutyki filozoficznej, doskonalenie pracy nad filozoficznymi tekstami źródłowymi poprzez poznawanie wybranych aspektów metodologii nauk humanistycznych i filozofii języka oraz kształtowanie postawy otwartości wobec różnicy poglądów. Treści programowe: (1) geneza hermeneutyki filozoficznej, (2) interpretacja, rozumienie, wyjaśnianie – ustalenia terminologiczne, (3) hermeneutyka jako nauka o języku, (3) hermeneutyka wobec zadania kształcenia estetycznego i etycznego, (4) ontologia życia etycznego jako dzieła (sztuki) i jej hermeneutyczne znaczenie, (5) tożsamość narracyjna i tożsamość substancjalna, (6) hermeneutyka a świadomość historyczna i dziejowość, (7) Heideggera fenomenologia

		hermeneutyczna – prestruktura rozumienia, (8) Etyka Nikomachejska Arystotelesa a „sytuacja hermeneutyczna” i „doświadczenie hermeneutyczne”, (9) Językowość – natura przedmiotu i podmiotu hermeneutyki
66.	Hermeneutyka tekstu świętego jako droga dialogu między kulturami	Konwersatorium polega przede wszystkim na pracy z tekstami źródłowymi – historycznymi przykładami tekstów prezentujących metody hermeneutyczne oraz przedstawiających je w działaniu. Uwaga skupiona jest na hermeneutykach religii księgi – judaizmie (trzy metody kabalistyki), chrześcijaństwu (i islamie –omawianych jednak w szerszym kontekście kultury śródziemnomorskiej (Papyrus z Derveni jako pierwszy dokument hermeneutyki tekstu świętego, Hermeneutyka Arystotelesa i jej wpływ). Pomocna w kontakcie z tekstem źródłowym literatura sekundarna częściowo udostępniana w oryginale angielskim (Holy Scriptures in Judaism, Christianity and Islam. Hermeneutics, Values and Society. [ed. by] H. M. Vroom, J. D. Gort, Rodopi, Amsterdam – Atlanta 1997.)
67.	Ikona – obraz, znak, symbol	Definicja ikony w sztuce wschodniochrześcijańskiej z perspektywy semiologicznej oraz teologiczno-filozoficznej, zwłaszcza wg teorii poznania obrazowego w ujęciu Focjusza z Konstantynopola (IX w.). Zajęcia obejmują analizę wybranego materiału ikonograficznego od średniowiecza po współczesność.
68.	Infiltracja kultur w świetle antropologii społecznej	Na zajęciach podejmowane są zagadnienia dotyczące wielokulturowości. Perspektywa poznawcza mieści się w obszarze antropologii filozoficznej i związanych z nią problemów społecznych. Analiza i dyskurs wymagają zatem interdyscyplinarnego porządku badawczego. Realizowany model edukacyjny jest otwarty na dylematy związane z odmiennością, zróżnicowaniem kulturowym, wieloaspektowością. Dyskusje wokół problemów kontrowersyjnych i społecznie aktualnych oraz samodzielna praca pisarska sprzyjają rozwijaniu naukowej wyobraźni, pokonywaniu stereotypów i oporów, odkrywczości, konwersji języków i naukowej twórczości. Treści programowe obejmują problematykę dedykowaną i systematyczną, odnoszącą się do następujących zagadnień: Kulturowe Imaginarium; Formy kontroli i panowania w społeczeństwie globalnym; Joga a psychoanaliza; Wielokulturowość w świetle spotkań literackich; Infiltracja kultur w świetle kultury medycznej; Szowinizm kulturowy i jego następstwa; Nieprzekładalność języków kulturowych; Przenikanie się kultur w poezji <i>haiku</i> ; Idea wędrowania w japońskim <i>haiku</i> ; Wędrowki sztuki – przypadek architektury; Mądrość jako ponadczasowa wolność; Filozofia <i>tao</i> jako droga ku mądrości; Ślepotą i wędrowanie; Migracje a infiltracja kultur; Zażyłość międzykulturowa.
69.	Introduction to Game Theory	Dwuosobowe gry o sumie zerowej. Koncepcja gry, matrycowa forma gry, strategia, strategia dominująca, strategia aktywna i nieaktywna, punkt siodłowy, strategia mieszana, strategia wyrównująca, rozwiązanie gry. Twierdzenie Minimax. Obszerna forma: drzewa do gry, zestawy informacyjne, gry z doskonałą informacją, technika przycinania drzew, podejmowanie decyzji konkurencyjnych. Dwuosobowe gry o sumie niezerowej. Koncepcja celu w grze o sumie niezerowej. Rozwiązania niewspółpracujące: Nash equilibria w strategiach czystych i

		mieszanych, strategie ostrożnościowe i kontr-ostrożnościowe. Dylemat więźnia: Pareto-optymalne rozwiązania, gry rozwiązywalne w ścisłym sensie, powtarzający się Dylemat więźnia, lojalność, zdrada, zaufanie i podejrzliwość, przewidywanie możliwych działań racjonalnego agenta. Komunikacja w grze i ruchy strategiczne: zobowiązania, groźby, obietnice, strategie stabilne ewolucyjnie. Współpraca w grze: koncepcja ulubionego gracza, punkt status quo (negocjacje zawodzą), zestaw negocjacji. Aksjomatyczna definicja "sprawiedliwego arbitrażu" i twierdzenie Nasha. Metody określania status quo point (poziomy bezpieczeństwa, optymalne strategie zagrożeń). Zastosowanie systemu arbitrażu Nasha w negocjacjach między pracownikami a pracodawcą, a także w problemie duopolu: scenariusze prognozowania i modelowania. Gry N-osobowe. Koncepcja gry n-osobowej, gry w charakterystycznej formie funkcyjnej, koalicji w grach n-osobowych. Sekwencyjne głosowanie parami: głosowanie szczerze i wyrafinowane; metoda głosowania nie podatna na manipulacje strategiczne; wady demokracji. Dylemat więźnia n-osobowego, przykłady z ekonomii i sportu. Gra "Dividethe-Dollar": racjonalność indywidualna i zbiorowa. Teorie rozwiązań dla gier n-osobowych: teoria zestawów stabilnych i wartość Shapleya. Two-person zero-sum games. The concept of the game, the matrix form of the game, strategy, dominant strategy, active and inactive strategy, saddle point, mixed strategy, equalizing strategy, the solution of the game. Minimax theorem. Extensive form: game trees, information sets, games with perfect information, tree pruning technique, competitive decision making. Two-person non-zero-sum games. The concept of the aim in non-zero-sum game. Non-cooperative solutions: Nash equilibria in pure and mixed strategies, prudential and counter-prudential strategies. The Prisoner's Dilemma: Pareto-optimal solutions, games solvable in the strict sense, repeated Prisoner's Dilemma, loyalty, betrayal, trust and suspicion, prediction of a possible actions of rational agent. Communication in the game and the strategic moves: commitments, threats, promises, evolutionarily stable strategies. Cooperation in the game: the concept of the favorite player, the status quo point (negotiations fail), the negotiation set. The axiomatic definition of a "fair arbitration" and Nash's theorem. Methods for determining the status quo point (security levels, optimal threat strategies). Applications of Nash arbitration scheme in negotiations between workers and employer, and in the duopoly problem: forecasting and modeling scenes. N-person games. The concept of n-person game, a game in characteristic function form, coalitions in n-person games. Sequential pairwise voting: sincere and sophisticated voting; voting method non-vulnerable to strategic manipulation; defects of democracy. The n-person Prisoner's Dilemma, examples from economics and sport. The Dividethe-Dollar game: individual and collective rationality. A solutions theories for n-person games: theory of stable sets and the Shapley value.
70.	Język liturgiczny chrześcijańskiego Wschodu i Zachodu	Analiza porównawcza liturgii wschodniej (greckiej) i łacińskiej mszy (wedle aktualnego formularza i sprzed reformy Vaticanum II) z perspektywy przedstawieniowej, apelatywnej, performatywnej i ekspresywnej funkcji języka.

71.	Katolicyzm a teologia naturalna	Zajęcia poświęcone są trzem powiązanim ze sobą kwestiom związanym z rzymskim katolicyzmem: (i) relacjom między objawieniem a filozofią, zwłaszcza teologią naturalną, także w kontekście polemik z fideizmem i modernizmem; (ii) analizom wybranych kwestii należących do klasyki teologii naturalnej (natura Boga i relacje między światem a Bogiem, w szczególności problematyka wszechwiedzy i wszechmocy Boga, w tym spór między tomizmem a molinizmem oraz kwestia zależności prawd modalnych od Boga (polemika między tomizmem a szkotyzyzmem i woluntaryzmem nominalistycznym); (iii) kwestii granicy między teologią naturalną a objawioną. Głównym celem zajęć jest rozwijanie wrażliwości filozoficznej i sprawności warsztatowych w odniesieniu do kwestii z pogranicza religii i filozofii.
72.	Koncepcja stworzenia świata (creatio ex nihilo) w myśli wczesnochrześcijańskiej i średniowiecznej	Zajęcia mają na celu przedstawienie w sposób uporządkowany wedle kryteriów historycznych i częściowo systematycznych dziejów formowania się teorii <i>creatio ex nihilo</i> . Analizowane i dyskutowane są pisma Apologetów Greckich II w. (Arystydesa z Aten, Justyna Męczennika, Tacjana Syryjczyka, Atenagorasa z Aten i Teofila z Antiochii) ukazujące Boga, jako przyczynę stwórczą istniejącego porządku świata i człowieka. Następnie poddane zostaną analizie pisma Tomasza z Akwinu by w oparciu o nie przedłożyć podstawy jego filozoficznej (metafizycznej) teorii kreacjonizmu. Zostaną poddane badaniu argumenty, które według Akwinaty przemawiają za zasadnością i racjonalnością teorii <i>creatio ex nihilo</i> oraz ukazane zostaną z niej płynące konsekwencje dla rozumienia rzeczywistości świata przyrodniczego i człowieka.
73.	Krytyka tradycyjnej religijności w filozofii starożytnej	1. Rekonstrukcja tradycyjnej religijności na podstawie Homera, Hezjoda oraz tragedii greckiej. 2. Krytyka w filozofii przedplatońskiej - Ksenofanes, Parmenides, sofiści, szkoły sokratyczne. 3. Religijność w filozofii Platona i jej relacja do tradycji. 4. Sceptycyzm a religijność. 5. Krytyka w filozofii epikurejskiej.
74.	Kształcenie dla dialogu – filozoficzne koncepcje edukacji a wyzwania pluralizmu	Przedmiot ma na celu uwrażliwienie uczestników zarówno na problem pluralizmu, jak i na znaczenie edukacji z tego punktu widzenia, a także na rolę filozoficznej refleksji w odniesieniu do obu tych kwestii. Program obejmuje następujące zagadnienia: koncepcje historyczne (Platon, J.J. Rousseau, F. Schiller, J. Dewey) oraz koncepcje współczesne (liberalne model edukacji wg Marthy Nussbaum i Richarda Rorty’ego, komunitaryzm, koncepcja kształcenia moralnego z perspektywy etyki troski, filozofia dialogu, filozoficzne koncepcje etycznego znaczenia literatury).
75.	Logiki modalne	Celem seminarium jest wprowadzenie w dziedzinę logik modalnych. Na początek omówione zostają motywacje filozoficzne następujących wyrażen modalnych: „koniecznym jest...”, „możliwym jest”, „dozwolonym jest...”, „obowiązkiem jest...” itd. Następnie definiuje się język formalny, niezbędne pojęcia metodologiczne (dowód, twierdzenie, itp.) oraz aksjomaty rachunku SDL (ang. <i>Standard Deontic Logic</i>). Twierdzenia SDL oraz metatwierdzenia o SDL są dowodzone. Przedstawiona zostaje semantyka Kripkego światów możliwych. Dowodzi się twierdzenia o pełności dla SDL. Z wykorzystaniem aparatu semantycznego dyskutowane są pokrewne rachunki modalne: logiki Lewisa S4 i S5, logika epistemiczna Wiśniewskiego oraz

		logika temporalna. Wskazane są filozoficzne interpretacje.
76.	Między autokreacją a autodestrukcją – filozofia człowieka w myśli nowożytnej i współczesnej	Analiza genezy i charakterystyka transformacji podmiotowości nowożytnej i współczesnej; przegląd filozoficznych stanowisk: od klasycznego projektu rozumu oderwanego Kartezjusza, poprzez podmiotowość punktową Locke’a i ujęcie oświeceniowe, podmiot romantyczny, idealizm transcendentálny, koncepcję Nietzschego, hermeneutyczne ujęcie podmiotu aż po współczesne projekty krytyków podmiotowości. Podstawowe założenia Kartezjańskiej koncepcji podmiotu; Analityka indywidualności u Leibniza; Hume’a dekompozycja podmiotu; Locke’a koncepcja „świadomości punktowej”; Kantowska koncepcja podmiotu; Romantyczne doświadczenie nieświadomości u Novalisa; Indywidualizm w ujęciu Nietzschego; Filozofia człowieka w ujęciu Freuda; Koncepcja „bytu dla siebie” Sartre’a; Tożsamość Dasein w koncepcji Heideggera; koncepcja podmiotu w myśli Gadamera; Koncepcja podmiotu w myśli Derridy, Lyotarda, Welscha; Pojęcie „autokreacji” u Rorty’ego.
77.	Między sacrum a profanum: wybrane zagadnienia z antropologii kultury	Celem zajęć jest analiza pytania o tożsamość ideową współczesnej Europy w kontekście zagadnienia jej duchowych fundamentów. Podjęte zostaną następujące kwestie : Europa jako problem filozoficzny; novum Ewangelii a ideowe fundamenty Europy; Europa i „śmierć Boga”; ateizm, sekularyzm i postsekularyzm; współczesny kryzys europejskiej tożsamości i perspektywy Europy.
78.	Mistyka filozoficzna i mistyka religijna	Celem kursu jest charakterystyka mistyki w jej filozoficznym i religijnym rozwinięciu poprzez komparatystyczne złożenie elementów różnicujących i wspólnych. Będzie się to odbywało poprzez omówienie swoistości definicyjnych między pojęciami dziedzicznymi, ze szczególnym wyróżnieniem treści dotyczących: doświadczenia mistycznego wobec doświadczenia religijnego, visio i unio mystica, kontemplacji filozoficznej i kontemplacji mistycznej. Treści przedmiotowe zostaną oparte o teozoficzny mistycyzm Böhme’go, Taoteking Laozi, ujęcie mistyki Wschodu i Zachodu według R. Otto, wiary filozoficznej Jaspersa, Schelera i Bergsona.
79.	Naturalistyczne aspekty/ujęcie wierzeń i religii	Biologiczne i ewolucyjne wyjaśnienie zjawiska religijności człowieka. Ślady moralności i religijności. Funkcje wierzeń/mitów w relacjach społecznych, a także w relacjach między człowiekiem a środowiskiem. Próba poszukiwań wpływu środowiska na treści religijne. Moralność i przyroda. Poszukiwanie odpowiedzi na pytania czy istnieją moralne i niemoralne zachowania zwierząt? Czy kategorie moralne mogą opisywać zachowania zwierząt i relacje między nimi? W jaki sposób wierzenia/mity kształtują stosunek człowieka do przyrody. Jak wpływają na wizję przyrody oraz na postrzeganie jej własności? Jak (czy?) współczesne nauki przyrodnicze/neuronauki tłumaczą fenomen wiary w transcendentną rzeczywistość? Czy filozofia umysłu prezentując pozanaturalistyczne perspektywy może odpowiedzieć na pytania o źródła wierzeń?

80.	Nietzscheańska krytyka chrześcijaństwa	Zadaniem kursu jest prześledzenie i rekonstrukcja najważniejszych argumentów wysuwanych przez Nietzschego przeciwko chrześcijaństwu, by zrekonstruować istotę tej krytyki, jej założenia i cel. A także zestawienie tej krytyki z kontrargumentem Maxa Schelera. Kurs obejmuje m.in.: kwestię przewartościowania wartości, zagadnienie różnicy pomiędzy moralnością arystokratyczną a moralnością resentymentalną, kwestię winy i kary, daru i ofiary, ideałów ascetycznych, interpretacja postaci Jezusa i św. Pawła, a także Maxa Schelera wskazanie na różnicę między wartościami chrześcijańskimi a wartościami mieszczańskimi nowożytności.
81.	O rehabilitacji ku dobru	Zajęcia poświęcone będą następującym zagadnieniom: Analiza i próba diagnozy współczesnego stanu dobra; Namysł nad tym co rehabilituje do dobra; Poszukiwanie drogi rehabilitacji ku dobru; Agatologia jako odpowiedź na wyzwania współczesności. Uzdatnianie ku dobru poprzez rozpoznawanie dobra. Samorozlewność dobra. Znaczenie uczuć w rozpoznawaniu dobra i uzdatnianiu do niego.
82.	Paradygmaty medycyny w dyskursie filozoficznym	Na zajęciach podejmowane są zagadnienia dotyczące modeli medycyny i ochrony zdrowia w świetle refleksji filozoficznej. Projekt odnosi się do wiedzy zintegrowanej, interdyscyplinarnej. Proces uczenia się polega na aktywności „operacyjno-heurystycznej” studenta (w przeciwieństwie do poznania „kontenerowego” – polegającego na gromadzeniu informacji). Dyskusje oraz samodzielna praca pisarska sprzyjają rozwijaniu naukowej wyobraźni, pokonywaniu stereotypów, rozwiązywaniu problemów prozdrowotnych, odkrywczości, konwersji języków i integrowaniu wiedzy, naukowej twórczości. Problematyka zajęć obejmuje: metodologię nauk zintegrowanych (Zawartość treściowa pojęć: „choroba”, „zdrowie”, „ochrona”: K. Dąbrowski; Neopozytywistyczny paradygmat medycyny: R. Virchow, K. Rokitansky); paradygmat medycyny społecznej (Idee zdrowego społeczeństwa: E. Fromm); paradygmat zdrowia subiektywnego (Personalizacja medycyny: J. Aleksandrowicz); paradygmat medycyny w fenomenologii (Samoistna wartość życia: M. Scheler); paradygmat witalistyczny (Normalne i patologiczne: G. Canguilhem); paradygmat psychiatryczny (Współczesna wizja człowieka a interpretacja lęku: A. Kępiński, J. Mitarski); paradygmat psychoanalityczny (Opór pacjenta: Z. Freud, A. Dubik); paradygmat ekofilozoficzny (Sumienie ekologiczne: H. Skolimowski, J. Aleksandrowicz); paradygmat medycyna a bioetyka (Etyczny kierunek myślenia prozdrowotnego – na przykładzie diagnostyki prenatalnej: S. Bevely); paradygmat medycyny w świetle transgresji (Kierunki transformacji człowieka: J. Krishnamurti, J. Kozielski, E. Fromm); paradygmat medycyny w aspekcie waleologii (Wzmacnianie i potęgowanie zdrowia: E. Bulicz, I. Muravov); paradygmaty medycyny Dalekiego Wschodu (Buddyjska idea długowieczności: Konfucjusz, D. Rajd).
83.	Podstawowe zagadnienia etyki	Wykład służy utrwaleniu i pogłębieniu wiedzy z dziedziny filozofii moralnej oraz rozwojowi kompetencji, które nieodzowne są w prowadzeniu dyskusji na tematy związane z moralnością przy zachowaniu logicznych i aksjologicznych standardów. Mają w studentach utrwalić

		przekonanie zarówno o znaczeniu i powadze refleksji moralnej, jak i jej ważkich związkach z innymi dyscyplinami filozofii i nauki. Treści programowe: (1) zagadnienie podmiotu i przedmiotu namysłu etycznego, (2) sposoby ugruntowania etyki jako dyscypliny filozoficznej, (3) etyka a moralność, (4) moralność jako system normatywny - jego specyfika na tle innych systemów normatywnych, (5) filozofia praktyczna a filozofia teoretyczna, (6) etyka cnót a etyka obowiązku, (7) aksjologiczne spory o status wartości, (8) zagadnienie odpowiedzialności moralnej.
84.	Powstanie świata: kreacjonizm a ewolucjonizm	Zajęcia mają na celu przedstawienie w sposób uporządkowany wedle kryteriów historycznych i częściowo systematycznych poglądów współczesnych przyrodników, biologów, antropologów i filozofów opowiadających się za racjonalnością teorii ewolucji. W opozycji do tego poglądu zostaną omówione wyjaśnienia terminu „kreacjonizm” najpierw przez zwolenników <i>creation science</i> nawiązujących do poglądów głoszonych w XVIII w. przez przedstawicieli <i>fizyko-teologii</i> (<i>kreacjonizm naukowy, intelligent desing</i>), następnie przez <i>staroziemców</i> i <i>młodoziemców</i> , by na koniec ukazać założenia zwolenników <i>teistycznego ewolucjonizmu</i> , przez H. Van Tilla określanego jako teoria w pełni wyposażonego stworzenia.
85.	Problem wolności religijnej we współczesnej filozofii politycznej	Celem przedmiotu jest wskazanie złożoności problemu wolności religijnej z perspektywy współczesnej filozofii politycznej. Zajęcia stawiają sobie także za zadanie uwrażliwienie uczestników na obecność i subtelność tego zjawiska w otaczającej rzeczywistości. Program obejmuje następujące zagadnienia: wybrane historyczne koncepcje (Immanuel Kant – religia w obrębie samego rozumu; Świeckie projekty religijne: Auguste Comte, J.J. Rousseau; Świecki liberalizm Johna Stuarta Milla) oraz koncepcje współczesne (Wolność religijna a pojęcie autonomii w klasycznym liberalizmie; Liberalizm polityczny; Komunitaryzm – współczesne próby ocalenia tradycyjnych wspólnot; Rozum publiczny i wolność religijna z perspektywy teorii działania komunikacyjnego Jürgena Habermasa; Teorie agonistyczne – implikacje dla kwestii wolności religijnej; Dialogiczne podejście do multikulturalizmu; Multikulturalizm, tolerancja a prawa kobiet).
86.	Religia bez Boga: współczesne formy ateizmu	Celem zajęć jest analiza fenomenu „religii bez Boga” (R. Dworkin). Stawia się tezę, że radykalny ateizm bynajmniej nie wyklucza postawy religijnej lecz może stać się podstawą do wiary oczyszczonej z form idolatrycznych i autentycznego doświadczenia religijnego.
87.	Religie wobec problemów współczesnego świata	Zajęcia zostały zaprojektowane nie jako okazja do zdobywania informacji na temat statusu religii i religijności w świecie współczesnym, ale jako forum wymiany poglądów – opartych na już posiadanej, i wciąż pogłębianej w trakcie studiów o specjalności „Filozofia – studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym”, wiedzy dotyczącej treści poszczególnych doktryn religijnych – dla której inspirację mają stanowić zagadnienia i lektury omawiane podczas kolejnych spotkań. Zagadnienia te zorganizowane są wokół jednej głównej idei, odzwierciedlającej tytuł niniejszego konwersatorium: relacji między religią a nowoczesnością. Z kolei relacje te można odnieść do dwóch, powiązanych z sobą, pojęć: tradycji i transformacji.

		Dysputy, wyznaczające treść i dynamikę zajęć, będą odnosiły się nie do badań religijności czy duchowości samych w sobie (ujęcie fenomenologiczne), ale do sposobów rozpoznania „kontekstu społecznego” religii, przykładowo: związku określonej formy religijności z pojęciem państwowości, znaczenia płciowości w obrębie danej tradycji religijnej, możliwości uchwycenia zjawiska „odczarowania świata” w wyniku analizy ogólniejszych przemian systemowo-społecznych itd. W znaczeniu metodologicznym i dyscyplinarnym przedmiot niniejszy należy uznać za pokrewny socjologii religii, ale nie jest do niej zredukowany ze względu na obecne tu elementy etyki, politologii oraz szeroko rozumianej antropologii społecznej religii, jak również filozoficznych badań nad religiami, akcentującymi ich wymiary ontologiczne i epistemologiczne.
88.	Rozum i wiara. Agoniczna filozofia Miguela de Unamuno	Źródła agonicznej filozofii Unamuno; Definicja agonii i jej rozumienie w filozofii Unamuno; Rozum jako wróg życia opartego na wierze; Irracjonalizm, filozofia egzystencji, antyeuropeizm; Problem śmierci i nieśmiertelności duszy i ciała; Rola Boga w życiu jednostki.
89.	Różnorodność kulturowa Europy – konieczność czy wybór?	W przekonaniu samych Europejczyków to, co cechuje tradycję i kulturę Europy to jej różnorodność: intelektualna, polityczna, religijna czy ogólniej światopoglądowa, etnograficzna itp. Pomimo że na przestrzeni wieków w Europie istniały dość jednolite pod względem politycznym imperia, cesarstwa czy monarchie, to jednak zawsze funkcjonowały jakieś „opozycyjne”, kontestujące oficjalny światopogląd nurty. W trakcie zajęć zostaną podjęte poszukiwania owych źródeł sygnalizowanej różnorodności funkcjonującej na względnie niewielkim pod względem geograficznym obszarze. Z tego względu, iż owe źródła są wielorakie, w konsekwencji ich badanie będzie miało wieloaspektowy charakter: może odwoływać się do tradycji antycznych, religii chrześcijańskiej (która wygenerowała takie zjawisko jak Reformacja), potrzeby poznawania świata (w wymiarze intelektualnym i geograficznym), rozwoju gospodarczego i technicznego, przepływu ludności itd. Obecnie istotną rolę w ocenie kultury europejskiej odgrywają poglądy wskazujące na zagrożenia dla jej egzystencji. Również i w tym wypadku diagnozy dotyczące przyczyn tychże zagrożeń są wielowątkowe: wymieńmy chociażby problemy demograficzne, ekologiczne, czy też ideologiczne – nawet jeżeli te ostatnie nie przybierają tak radykalnych form jak w XX wieku. Oczywiście owe zagrożenia nie wynikają tylko z wewnętrznych napięć rodzących się na kontynencie europejskim. Europa nie jest odizolowana od pozostałych kultur, ludów i problemów; nie jest izolowana przyrodniczo. W zglobalizowanym świecie problemy narastające w odległych zakątkach Ziemi są odczuwalne także i w Europie. Tak więc i w tym zakresie zostaną podjęte na zajęciach próby zdiagnozowania owych zagrożeń i oceny realności formułowanych poglądów. Temu celowi będzie służyć zaproponowana literatura obejmująca szeroki zakres poruszanej problematyki.
90.	Rzeczpospolita jako miejsce dialogu międzykulturowego	Przedmiotem zajęć będzie próba rozpoznania w porządku historycznym jak i systematycznym szczególnego miejsca jakim była i być może nadal jest Rzeczpospolita a dokładniej Rzeczpospolita Polska. Będziemy pytali o możliwe do wykrycia w prowadzeniu i namyśle nad

		Rzeczpospolitą warunki rzeczywistości dokonywanego dialogu między różnymi obecnymi i ścierającymi się w granicach Rzeczpospolitej kulturach.
91.	Sensus communis (aestheticus) – wybrane problemy i podejścia w historii filozofii, estetyki i filozofii kultury	Kurs, który zaznajamia studenta z wybranymi filozoficznymi, estetycznymi, psychologicznymi i kulturowymi ujęciami sensus communis aestheticus oraz problemami percepcji estetycznej (odbioru i ekspresji), wycucia, smaku oraz sądu estetycznego w myśli nowożytnej i współczesnej.
92.	Starożytne religie chińskie	Zakres programowy zakłada przegląd 1. dwóch stanowisk uruchamiających w Chinach dyskurs filozoficzny: wystąpienia Kongzi (Konfucjusz / konfucjanizm) oraz reakcji Mozi (moizmu), a następnie 2. rozwoju coraz bardziej dyskursywnych i skonfliktowanych stanowisk konfucjańskich – Mengzi (Mencjusz) oraz Xunzi, 3. pojawieniu się antykonfucjańskiej i antymoistycznej reakcji taoistycznej (Laozi, Zhuangzi, Liezi, etc.), 4. programowo pragmatycznego legizmu (Hanfeizi, etc), zgodnie z którym to władza / siła, nie zaś argumentacja i dyskurs, ma radzić sobie ze wszelkimi kontrowersjami, 5. w mniejszym stopniu zaś wystąpieniu tzw. szkoły nazw (ming chia) dążącej do dekonstrukcji koncepcji racjonalnego sporu oraz kosmologicznego korelacionizmu (yin - yang chia) dążącej do oparcia reguł życia społecznego na regularnościach naturalnych.
93.	Sztuka współczesna – lingua franca?	Kurs, który pogłębia wiedzę z zakresu wybranych stanowisk współczesnej myśli estetycznej, filozofii sztuki, jej teorii i praktyki (głównie sztuki awangardowej); także zdobywa umiejętność analizy, porównania oraz krytycznej refleksji wybranych artefaktów sztuki współczesnej, pojmowanej na wzór transkulturowego medium-języka opisu, ekspresji itp. (lingua franca).
94.	Twierdzenie Gödla i zasada nierozstrzygalności	Celem seminarium wprowadzenie w zaawansowaną teoretycznie dziedzinę logiki matematycznej dotyczącą zagadnienia niezupełności i nierozstrzygalności teorii formalnych zawierających arytmetykę liczb naturalnych. Założenia filozoficzne programu Hilberta. Arytmetyka Peano PA: język, aksjomaty, pojęcie dowodu. Arytmetyczacja: kodowanie formuł za pomocą liczb. Twierdzenie o reprezentowalności. Lemat przekątniowy. I twierdzenie Gödla o niezupełności PA. II twierdzenie Gödla o niesprzeczności PA. Twierdzenie Tarskiego o niedefiniowalności prawdy.
95.	Wątki filozoficzne w dialogach Lukiana	Lukian z Samosat (II wiek n.e.) jako przedstawiciel awangardy filozoficznej – cynik czy sofista?: 1. Życie i zarys twórczości Lukiana z Samosat. 2. Doktryna szkoły Antystenesa i Diogenesa z Synopy i problemy jej adaptacji w pismach Lukiana. 3. Funkcja logoi- i genosynkryzy jako literackiej metody wykazania zasadniczej przeciwstawności między ludzkimi konwencjami (νόμοι) a prawami natury (φύσει). 4. Lukian na tle tzw. drugiej sofistyki. II. Przewartościowanie antycznej filozofii w dialogach Samosateńczyka – analiza wybranych dzieł („Pochwała muchy”, „Mennipos albo wróżba z zaświatów”, „Licytacja żywotów filozoficznych”, „Żywot Demonaksa”, „Zeus wzięty w spytki”, „Zeus tragic”, „Hermodimos albo o szkołach filozoficznych”, „Cynik”, „Trzebieniec”).

96.	Wiara a/i/lub rozum: Karl Jaspers	Zajęcia w sposób uporządkowany wedle kryteriów systematycznych zapoznają studentów z szczegółowymi ustaleniami Karla Jaspersa na temat relacji: wiara w Objawienie a filozofia. Na podstawie tekstów Jaspersa analizuje się istotne problemy i pytania, pojęcia oraz twierdzenia i argumenty właściwe dla głównych obszarów jego filozofii. Szczegółowo omawia się również powiązania wybranych wątków innych przedstawicieli teologii filozoficznej, od starożytności, z dyskusjami w filozofii współczesnej.
97.	Wielość moralności – jedna etyka	Przedmiotem konwersatorium będzie, w oparciu o zasadnicze odróżnienie moralności i etyki, wskazanie na możliwą, przy wielości moralności, zasadniczą jedność etyki. Będzie chodziło także o uświadomienie sobie, że z tego iż wielość moralności jest faktem nie płynie jeszcze wniosek, że nie przenika ich stanowiąca fundament i wyznaczająca ich jedność zasadnicza etyczność.
98.	Wprowadzenie do logiki intuicjonistycznej	Przedmiotem zajęć jest jedna z najważniejszych logik nieklasycznych, mianowicie logika intuicjonistyczna. Tematy poruszane na zajęciach: Logika klasyczna a filozofia Jana Brouwera. Dowody niekonstruktywne. System logiki intuicjonistycznej INT. Twierdzenie o dedukcji dla INT. Semantyka możliwych światów Kripkego. Pojęcie tautologii INT. Twierdzenie o pełności dla INT. Zanurzenie logiki klasycznej w INT: translacja Goedla. Twierdzenie Goedla o nie istnieniu skończonej matrycy adekwatnej dla INT. Logiki pośrednie, własność dysjunkcji, własność Halldena.
99.	Wprowadzenie do teorii struktur i krat	Celem kursu jest zaznajomienie studenta filozofii z najważniejszymi konstrukcjami algebraicznymi, zaopatrzenie go w precyzyjne narzędzia formowania myśli oraz przygotowanie do samodzielnego rozumowania i budowania argumentów i dowodów. Przedmiot jest adresowany do studentów interesujących się logiką. Pod względem treści jest od kursów logiki niezależny, jest ich rozwinięciem i ugruntowaniem. Forma zajęć to wykład połączony z konwersatorium. Tematy poruszane na zajęciach: Struktury częściowo uporządkowane. Struktury relacyjne i algebraiczne. Podstruktury, homomorfizmy, kongruencje. Algebry Boole'a. Kraty. Kraty dystrybutywne, modularne, półmodularne. Matryce logiczne. Modele Kripke'go.
100.	Wspólnota-kultura-etyka. Wyzwania współczesnego pluralizmu	Przedmiot ma na celu zapoznanie studenta z aktualnym stanem wiedzy na temat wyzwań, jakie niesie ze sobą istnienie społeczeństwa opartego na zasadach pluralizmu. Taki fundament może być podstawą do budowy współczesnego społeczeństwa liberalnego, może jednak prowadzić do licznych napięć. Szczególnym wyzwaniem jest problem tarć międzykulturowych, które mogą prowadzić do wybuchu konfliktu. W trakcie zajęć zostaną omówione takie tematy jak: pluralizm kulturowy, pluralizm a relatywizm, multikulturalizm a tolerancja, patologie życia społecznego, etyka w życiu społecznym, etos w polityce, jednostka a zbiorowość. 1. Pluralizm kulturowy. 2. Pluralizm a relatywizm. 3. Multikulturalizm a tolerancja. 4. Jednostka czy zbiorowość? 5. Patriotyzm dziś. 5. Patologie życia społecznego. 6. Kultura społeczna. Zagadnienie etosu

101.	Współczesne spory moralne – uwarunkowania kulturowe etyki stosowanej	Zajęcia pogłębiają i rozszerzają filozoficzno-etyczną wiedzę z zakresu współczesnych stanowisk etycznych i sporów między nimi w odniesieniu do szeregu podstawowych problemów etycznych. Tematyka obejmuje następujące zagadnienia: prawa człowieka, prawa zwierząt, etyka ekologiczna, eutanazja, samobójstwo, kara śmierci, aborcja, moralność a seksualność, etyka a transplantacje, etyka a media, etyka a praca, etyka biznesu, mobbing, etyka a polityka. Współczesne stanowiska etyczne w zakresie wymienionej problematyki będą rozważane także w kontekście ich historycznej genezy oraz z uwzględnieniem istotnych dla ich kształtowania się różnic kulturowych.
102.	Wybrane koncepcje filozofii polskiej XIX w.	Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy z historii filozofii XIX w. oraz uzyskanie wglądu w wybrane zagadnienia poruszane przez czołowych myślicieli polskich doby romantyzmu. Zajęcia koncentrują się wokół następujących zagadnień: (1) Swoistość myśli polskiej doby romantyzmu na tle filozofii europejskiej, (2) Miejsce myślicieli polskich w sporach filozoficznych w łonie klasycznej filozofii niemieckiej, (3) Historyzm, historiozofia, filozofia dziejów - ustalenia pojęciowe, (4) Koncepcje polskiej filozofii narodowej a idea filozoficznego uniwersalizmu, (5) Mesjanizm jako zjawisko religijne i filozoficzne
103.	Wybrane koncepcje wspólnoty w naukach humanistycznych	Kurs pogłębiający wiedzę nt. wybranych filozoficznych, antropologicznych, socjologicznych, kulturoznawczych czy psychologicznych idei wspólnoty w tradycyjnej i aktualnej myśli humanistycznej i społecznej; a także umiejętność analizy, porównania oraz krytycznej refleksji zasadniczych idei, założeń i problemów wybranych ujęć wspólnoty.
104.	Wybrane zagadnienia semiotyki	Znak i znaczenie. Znaczenie jako reprezentacja. Intencjonalny charakter znaku. Intencjonalność semiotyczna a intencjonalność psychiczna. Diadyczne i triadyczne koncepcje znaku. Triadyczna koncepcja znaku Ch. S. Peirce'a. Trzy podziały trychotomiczne. Klasyfikacja znaków. Repliki i interpretanty. Systemy znaków. Ch. Morris i semiotyczne funkcje wyrażen. Funkcje syntaktyczne, semantyczne i pragmatyczne. Poglądy semiotyczne G. Fregego. Koncepcja języka pojęć (begriffsschrift). Kategorie syntaktyczne wyrażen a kategorie ontologiczne ich nominatów. Zasada kompozycjonalności. Odróżnienie sensu i nominatu. Konteksty ekstensjonalne i intensjonalne. Interpretacja wyrażen intensjonalnych. Semantyka światów możliwych. Wybrane systemy syntaktyki logicznej. Gramatyka kategoriałna, gramatyka prostych struktur frazowych, gramatyka Montague. Wybrane systemy pragmatyki logicznej. Koncepcje R. M. Martina, J. Bar-Hillela, R. Montague, M. Cresswella i R. Stalnackera.
105.	Wybrane zagadnienia z dziejów polskiej myśli filozoficzno-religijnej	Celem zajęć jest pogłębienie na poziomie studiów magisterskich dotychczasowej wiedzy z zakresu historii filozofii polskiej i filozofii religii. Obejmuje czasy od XV do XIX w., teksty katolików i dysydentów, w kontekście doniosłych dla naszej kultury kontrowersji teologicznych, etycznych, historiozoficznych i światopoglądowych. Zajęcia dążą do wzmocnienia u studentów postawy szacunku i tolerancji wobec poglądów innych, rozwinięcia kultury logicznej ujawnianej w dyskusji. Treści programowe: (1) Stanisław ze Skarbimierza jako przykład wrażliwości katolickiej XV w. (via moderna), (2) Andrzeja Frycza Modrzewskiego wizja religii

		chrześcijańskiej i Kościoła, (3) Bracia Polscy o religii naturalnej (racjonalnej), (4) zasada sola Scriptura na gruncie polskiej reformacji, (5) deizm oświeceniowy w Polsce, (6) mesjanizm religijny i filozoficzny XIX w., (7) wymiar religijny myśli polskiego romantyzmu
106.	Zen wobec dyskursu filozoficznego	Zen jako odmiana buddyzmu, specyfika, główni przedstawiciele (Bodhidharma, Dogen, Rinzai). Konstytutywne cechy dyskursu filozoficznego wobec medytacji zenistycznej, różnice im podobieństwa